

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419202024
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2019:6419202024.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobcu: F. G., D.. X.X.XXXX, H. A. C. Ž. Č..XX, zastúpený advokátom JUDr. Vladimírom Kotosom, so sídlom Košice, Žižkova 6, IČO: 42 104 360,, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná pred súdom Generálna prokuratúra SR, Bratislava, Štúrova 2, o žalobe na náhradu škody , takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 4.639,39 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne počítaný od 24.04.2019 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému náhradu trov konania v pomere 100% trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou, prostredníctvom právneho zástupcu, domáhal zaplatenia od žalovanej sumy 4.639,39 € s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne počítaným od 24.4.2019 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úrodným postupom a nezákonným rozhodnutím. Uplatnená škoda predstavovala trovy obhajoby v trestnom konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 3T/106/2015.

2. Žalobca v podanej žalobe poukázal na to, že uznesením Č.: P.-XXX/OEK-R.-XXXX zo dňa 9.7.2012 podľa § 206 ods.1 Trestného poriadku mu bolo vznesené obvinenie za prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Žalobca podal proti uzneseniu sťažnosť v zákonom stanovenej lehote, ktorej odôvodnenie v určenej lehote prostredníctvom zvoleného advokáta JUD. Vladimíra Kotusa doplnil. Uznesením Okresnej prokuratúry v Žiar nad Hronom č.k. XPv XX/XX-XX zo dňa 8.8.2012 bola sťažnosť zamietnutá ako nedôvodná. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiar nad Hronom podal dňa 25.2.2013 na žalobcu obžalobu pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp.zn. 3T/187/2013 zo dňa 12.2.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To/28/14 zo dňa 27.3.2014 obžalobu odmietol a vec vrátil z dôvodu závažných procesných chýb. Následne došlo k zmene právnej kvalifikácie (v roku 2015) tak, že skutok sa posudzoval ako prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona, nakoľko nebolo možné objektívne orgánmi činnými v trestnom konaní preukázať výšku vniknutej škody. Dňa 17.12.2015 opätovne podal prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiar nad Hronom voči žalobcovi obžalobu pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp.zn. 3T/103/2015 zo dňa 14.2.2017 žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku podal prokurátor odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 3To/55/2017 zo dňa 8.11.2017 odvolanie prokurátora zamietol, nakoľko nebolo dôvodné.

3. Žalobca v podanej žalobe uviedol, že konajúci okresný prokurátor ako zástupca štátneho orgánu sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď napriek závažným procesným pochybeniam, nielen na strane vyšetrovateľov, ale aj samotnej prokuratúry, podal v roku 2013 na žalobcu obžalobu, ktorá bola odmietnutá. Okrem vedeného, napriek zjavným skutočnostiam, že v tomto prípade skutok nie je trestným činom, prokuratúra pokračovala v trestnom konaní, ignorujúc skutočnosť, že v čase od 24.5.2008 do 2.7.2008 bola trestná zodpovednosť žalobcu vylúčená, ale aj skutočnosť, že výšku škody nebolo doposiaľ možné riadne určiť. Úradný postup prokuratúry vo forme podávania opakovaných žalôb bol vykonávaný miestami v priamom rozpore so zákonom, bez zjavnej dôvodnosti a pôsobil zbytočné päťročné prieťahy v trestnom konaní. Žalobca považoval za nezákonné rozhodnutie uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia Č.:P.-XXX/OEK-R.-XXXX zo dňa 9.7.2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi za prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp.zn. 3T/103/2015 zo dňa 14.2.2017 žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku podal prokurátor odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 3To/55/2017 zo dňa 8.11.2017 odvolanie prokurátora zamietol, nakoľko nebolo dôvodné. Poukázal na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej, keďže žalobca bol spod obžaloby oslobodený, má uznesenie o vznesení obvinenia rovnaké následky, akoby toto rozhodnutie bolo príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť. V dôsledku uvedeného vzniklo žalobcovi právo na náhradu škody voči štátu. Žalobca žiadal priznať škodu vo výške 4.639,39 € ako trovy obhajoby.

4. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila, žiadala ju zamietnuť. Uviedla, že pokiaľ žalobca tvrdil, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu s týmto nesúhlasí, nakoľko dôvodom odmietnutia obžaloby bolo nedostatočné vymedzenie začiatku a konca skutku a v skutkovej vete, neboli označené konkrétne audiovizuálne diela a výška škody nebola určená znaleckým dokazovaním. Dôvodom odmietnutia obžaloby neboli procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní. Konštatovala, že dňa 19.6.2014 bol vyšetrovací spis vrátený vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania a vykonania znaleckého dokazovania za účelom ustálenia výšky škody. Znalca sa nepodarilo zabezpečiť, z toho dôvodu vyšetrovateľ požiadal o stanovisko Ministerstvo kultúry SR. Dňa 14.4.2015 bol daný vyšetrovateľovi pokyn, aby požiadal SOZA o odborné vyjadrenie. Vyšetrovateľ tak urobil dňa 26.6.2015. Vyšetrovateľ predložil spis dňa 9.12.2015 prokurátorovi na podanie obžaloby, ktorá bola podaná dňa 16.12.2015. Žalovaná tvrdila, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 9.7.2012 bolo zákonné, nakoľko dôkazy zabezpečené v prípravnom konaní nasvedčovali tomu, že žalobca sa dopustil konania, ktoré malo znaky trestného činu. Zo zabezpečených dôkazov vyplývalo, že žalobca svojim konaním porušil právo na vyhotovenie rozmnoženiny diela a právo na verejný prenos diela, čím boli porušené ustanovenia § 18 ods.2 písm.a/,h/ zák.č. 618/2003 Z.z. V čase vydania uvedeného rozhodnutia boli splnené zákonné predpoklady a z toho dôvodu nebolo rozhodnutie zrušené ani v konaní o sťažnosti. Žalobca podal sťažnosť včas, oprávnenou osobou, avšak nebola odôvodnená. Sťažnosť doplnil až následne jeho obhajca. Oslobodenie spod obžaloby neznamená automaticky, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol nezákonný. Tiež poukázala na to, že výška škody bola vyčíslená nesprávne, nakoľko odmena za zastupovanie sa určí ako tarifná odmena, pričom trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené na základe zmluvnej odmeny. Žalobca tiež nepreukázal, že jednotlivé úkony právnej služby zahrnuté do vyúčtovania, boli skutočne realizované.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením listinnými dôkazmi z pripojeného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 3T/106/2015, ako aj postupom v zmysle § 204 CSP, s ostatným spisovým materiálom.

6. Podľa § 1 zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania tento zákon upravuje
a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

7. Podľa § 3 ods. 1 toho istého zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,
d) nesprávnym úradným postupom.

8.Podľa § 4 ods. 1 toho istého zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

9.Podľa § 5 ods.1 toho istého zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

10.Podľa § 6 ods.1 toho istého zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

11.Podľa § 6 ods.2 toho istého zákona právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

12.Podľa § 9 ods.1 toho istého zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

13.Podľa § 9 ods.2 toho istého zákona právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

14.Podľa § 15 ods. 1 toho istého zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

15.Podľa § 16 ods. 1 toho istého zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

16.Podľa § 17 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. toho istého zákona za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17.Podľa § 18 ods.1 toho istého zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

18.Podľa § 18 ods.3 toho istého zákona súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

19.Podľa § 3 Nariadenie vlády SR č.87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

20.Okresné riaditeľstvo PZ Odbor kriminálnej polície Žiar nad Hronom uznesením zo dňa 9.7.2012 začalo trestné stíhanie žalobcu za prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona, sp.zn. Č.:P-XXX/OEK-R-XXXX, na tom skutkovom základe, že žalobca bol zaregistrovaný na diskusnom fóre www.warcenter.cz pod prezývkou „gm4n“ v dobe minimálne od 24.5.2008

do súčasnosti na rôznych filehostingových serveroch (www.fastshare.cz <<http://www.fastshare.cz/>>., www.filesonic.com <<http://www.filesonic.com/>>., www.netload.in <<http://www.netload.in/>>., www.share-rapid.com., www.hellshare.com <<http://www.hellshare.com/>>., www.euroshare.com <<http://www.euroshare.com/>>., www.fileserve.com., www.puloadstation.com a www.sharerapid.com <<http://www.sharerapid.com/>>) zverejnil odkazy ku stiahnutiu väčšieho množstva, najmenej 150 chránených audiovizuálnych diel, prostredníctvom ktorých odkazov mohli návštevníci týchto filehostingových serverov a diskusných fór zdarma sťahovať filmové tituly do svojich PC, uvedeným konaním porušil právo na vyhotovenie rozmnoženiny diela v zmysle §-u 18 ods.2 písm. a/ Zákona č. 618/2003 (Autorský zákon), právo na verejný prenos diela v zmysle §-u 18 ods.2 písm. h/ Autorského zákona, čím spôsobil držiteľom autorských práv škodu v celkovej výške 96.750,-€.

21.Proti uvedenému uzneseniu žalobca, prostredníctvom obhajcu JUDr. Vladimíra Kotusa v zákonom stanovenej lehote (uvedené konštatoval sám prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom vo svojom rozhodnutí) podal sťažnosť. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom uznesením sp.zn. XPv XX/XX-XX zo dňa 8.8.2012 sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietla, nakoľko dospela k záveru, že uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 9.7.2012 o vznesení obvinenia bolo dôvodné a vydané v súlade so zákonom, na základe doposiaľ vykonaných zabezpečených dôkazov.

22.Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom podala dňa 25.10.2013 na Okresný súd Žiar nad Hronom obžalobu pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp.zn. 3T/187/2013 zo dňa 12.2.2014 obžalobu odmietol a vec vrátil späť prokurátorky. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 2To/28/14 zo dňa 27.3.2014 podanú sťažnosť okresného prokurátora zamietol. V rozhodnutí konštatoval, že obžaloba obsahuje skutkovú vetu, ktorá dôsledne nenapĺňa náležitosti v zmysle § 235 písm.c/ Tr. por., nesprávne bol uvedený začiatok páchania trestnej činnosti, označenie konca páchania trestnej činnosti je zavádzajúce a neurčité, v skutkovej vete bolo treba jednoznačne uviesť audiovizuálne diela, ku ktorým obvinený zverejnil odkaz, výšku škody je potrebné určiť znaleckým dokazovaním. Následne došlo dňa 23.10.2015 k zmene právnej kvalifikácie tak, že skutok sa posudzoval ako prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona. Dňa 17.12.2015 opätovne podal prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiar nad Hronom voči žalobcovi obžalobu pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona.

23. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom sp.zn. 3T/103/2015 zo dňa 14.2.2017 žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti rozsudku podal prokurátor odvolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 3To/55/2017 zo dňa 8.11.2017 odvolanie prokurátora zamietol, nakoľko nebolo dôvodné.

24.Žalobca listom zo dňa 21.1.2019 zaslal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky Bratislava Žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím. Generálna prokuratúra SR listom zo dňa 16.4.2019 oznámila žalobcovi (doručené do rúk jeho právneho zástupcu), že žiadosť žalobcu odmieta. Uvedené skutočnosti medzi stranami sporu sporné neboli. V spore nebola sporná ani pasívna legitímácia žalovaného.

25.Medzi stranami sporu bolo sporné, či rozhodnutie: uznesenie Okresného riaditeľstva PZ Odbor kriminálnej polície Žiar nad Hronom zo dňa 9.7.2012 o začatí trestného stíhania žalobcu za prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona, sp.zn. Č.:P.-XXX/OEK-R.-XXXX, je nezákonné rozhodnutie.

26.V súlade s ustálenou súdnou praxou oslobodenie žalobcu spod obžaloby má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/173/2015 zo dňa 26.10.2016). Ten proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, začatí trestného stíhania. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatí a vedením trestného stíhania, ktoré neskončili právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009). Súdna judikatúra dôvodí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková

ujma spôsobená nesprávnym alebo nezákonným rozhodnutím štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok NS SR z 28.6.1993 sp.z. 1Cdo/53/93, publikovaný pod číslom 70 v zierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR ročník 1994). Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (porovnaj rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/64/2008, sp.z.n. 4Cdo/183/2009, sp.zn. 4M Cdo/15/2009).

27.Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. bolo ustanoviť v súlade s čl.46 ods.3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím, ktoré sa neskôr ukázalo nezákonným (nález Ústavného súdu SR z 24.3.2011 sp.zn. II ÚS 25/2011). Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené (a rovnako aj v prípade, keď došlo k oslobodeniu spod obžaloby), treba vychádzať nielen z čl.46 ods.3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým z čl.1 ods.1 tohto základného zákona, teda z princípov materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo (rozsudok NS SR sp.zn. 4M Cdo/15/2009 zo dňa 1.11.2010, R 37/2014). Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu sp.zn. I ÚS 548/2012 zo dňa 7.12.2012.

28.Súd poukazuje na to, že aj z rozhodovacej praxe NS SR vyplýva, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradným postupom nie je právom absolútnym (uznesenie NS SR sp.zn. 4M Cdo/ 20/2009). Súdna prax od publikovania judikátu R 37/2014 sa ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

29.V spore bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp.zn. 3T/103/2015 zo dňa 14.2.2017 bol žalobca spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, pričom Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp.zn. 3To/55/2017 zo dňa 8.11.2017 odvolanie prokurátora zamietol, nakoľko nebolo dôvodné. Z uvedeného dôvodu, aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o začatí trestného stíhania žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia. Súd pri posúdení uznesenia o začatí trestného stíhania voči žalobcovi, ako nezákonného rozhodnutia, nepovažoval uznesenie o začatí trestného stíhania za nezákonné automaticky v dôsledku oslobodenia spod obžaloby, ale prihliadol aj na dôvod oslobodenia žalobcu spod obžaloby, ktorým bola skutočnosť, že žalovaný skutok nie je trestným činom.

30.Predpokladom vzniku objektívnej zodpovednosti štátu je súčasné splnenie troch podmienok: 1) existencia nezákonného rozhodnutia 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Dôkazné bremeno o kumulatívnom splnení všetkých týchto podmienok leží na žalobcovi (poškodenom).

31.Žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (§ 5 ods.1 zákon č. 514/2003 Z.z.). Žalobca žiadal priznať náhradu škody a to vo výške trov právneho zastúpenia v trestnom konaní zahŕňajúce účelne vynaložené náklady a odmenu za zastupovanie podľa tarifnej odmeny advokáta vo výške 4.639,39 €.

32.Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu rozhodnutím (§ 6 ods.1 zákon č. 514/2003 Z.z.). Uvedené právo na náhradu škody možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov (§ 6 ods.2 zákon č. 514/2003 Z.z.). V spore súd konštatoval, že bolo vydané nezákonné rozhodnutie a to uznesenie o začatí trestného stíhania žalobcu Č.:P-XXX/OEK-R.-XXXX zo dňa 9.7.2012, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie za prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Voči uvedenému uzneseniu žalobca podal riadny opravný prostriedok (sťažnosť). Okresná prokuratúra v Žiari nad Hronom uznesením sp.zn. XPv XX/XX-XX zo dňa 8.8.2012 sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietla, nakoľko dospela k záveru, že uznesenie vyšetrovateľa zo dňa 9.7.2012 o vznesení obvinenia bolo dôvodné a vydané v súlade so zákonom, na základe doposiaľ vykonaných zabezpečených dôkazov. Pokiaľ v priebehu sporu žalovaná uvádzala, že žalobca podal sťažnosť včas, oprávnenou osobou, avšak nebola odôvodnená, pričom sťažnosť doplnil až následne jeho obhajca, súd poukazuje na samotné konštatovanie okresnej prokurátorky v uznesení o zamietnutí sťažnosti, kde sama žalovaná uvádza, že „proti uvedenému uzneseniu žalobca, prostredníctvom obhajcu JUDr. Vladimíra Kotusa v zákonom stanovenej lehote podal sťažnosť“.

33.Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie (§ 18 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Súd je toho názoru, že žalobca splnil zákonné podmienky pre priznanie náhrady škody a to trov právneho zastúpenia v trestnom konaní. Žalobca si v spore uplatnil škodu vo výške 4.639,39 €. Žalovaná v spore, rozporovala správnosť vyčíslenej výšky škody, nakoľko odmena za zastupovanie sa mala určiť ako tarifná odmena, pričom trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené na základe zmluvnej odmeny, s tým, že žalobca tiež nepreukázal, že jednotlivé úkony právnej služby zahrnuté do vyúčtovania, boli skutočne realizované.

34.Žalobca v spore preukázal listinnými dôkazmi, že obhajcovi JUDr. Vladimírovi Kotusovi uvedenú sumu skutočne zaplatil (zaplatil o 60 € viac, ako si uplatňuje v žalobe, súd je však viazaný podanou žalobou) a to nasledovne: dňa 21.8.2018 sumu 3.439,39 €, dňa 14.9.2017 sumu 96 €, dňa 27.2.2017 sumu 360 €, dňa 27.9.2016 sumu 360 € a dňa 9.2.2016 sumu 444 €. Právny zástupca v spore vysvetlil, že na základe dohody so žalobcom (ako klientom v trestnom konaní) ho v danej trestnej veci obhajoval, za čo žalobcovi účtoval tarifnú odmenu. Ako dôkaz predložil Všeobecnú plnú moc zo dňa 27.7.2012, z ktorej uvedené skutočnosti vyplývajú. Poukázal na to, že pokiaľ je vo faktúrach uvádzané označenie, že ide o zmluvnú odmenu, toto označenie je chybou, ktorú spravila externá firma, ktorá uvedený program spracováva. Žalobca v spore predložil doplňujúcu špecifikáciu trov právneho zastúpenia, vzhľadom na výhrady žalovanej. Súd po preskúmaní uvedenej špecifikácie a doložení listinných dôkazov (technických preukazov motorových vozidiel, protokolu o technickej a emisnej kontrole, faktúrou za kúpu vozidla, Osvedčením o registrácii pre daň z pridanej hodnoty) č.l.113-122 spisu, dospel k záveru, že právny zástupca žalobcu (ako obhajca v trestnom konaní) si trovy obhajoby účtoval správne a to čo rozsahu úkonov ako aj výšky odmien za jednotlivé úkony. Trovy obhajoby boli vyčíslené v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách advokátov za poskytnutie právnej pomoci. Právny zástupca žalobcu predložil súdu aj Osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty od 23.4.2013. Úkony vykonané advokátom v rámci trestného konania (nižšie špecifikované) boli účelné a smerovali k účinnej obhajobe žalobcu. Súd oboznámením sa s listinami v spise Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 3T106/2015 (ktorého je súčasťou aj vyšetrovací spis) zistil, že trovy obhajoby boli uplatnené dôvodne čo do rozsahu a výšky nasledovne:

- 1.prevzatie obhajoby vrátené prvej porady s klientom dňa 27.7.2012 (Všeobecná plná moc č.l.18 spisu), trovy 63,58 € plus režijný paušál 7,63 €;
- 2.doplnenie odôvodnenia sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia dňa 27.7.2012 (č.l.14 spisu), 63,58 € plus režijný paušál 7,63 €;
- 3.účasť na výsluchu obv. F. G. v Žiari nad Hronom dňa 12.12.2012 od 13.30 hod do 13.40 hod. (č.l.21-23 spisu), 63,58 € plus režijný paušál 7,63 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 53,71 €, strata času 156,12 € (12,71 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, OMV Fabia 6,6 l/100 km, spotreba 1,507 €/l (nafta);
- 4.účasť na výsluchu zástupcu poškodeného Česká protipirátska únia v Prahe dňa 24.1.2013 od 9.28 hod do 11.15 hod. (č.l.40-47 spisu), 65,08 € plus režijný paušál 7,81 €; amortizácia 243,76 € (0,183 €/km jazdy), PHM 229,16 €, strata času 390,30 € (666 km x2, 13,01 € za začatú polhodinu x 30 polhodín), OMV Mercedes 11,5 l/100 km, spotreba 1,496 €/l (benzín);

5.účasť na výsluchu M. G. v Žiari nad Hronom dňa 25.7.2013 od 9.00 hod do 9.10 hod. (č.l.447-448 spisu), 57,95 € € plus režijný paušál 7,81 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 36,13 €, strata času 156,12 € (12,71 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, OMV Fabia 6,6 l/100 km, spotreba 1,394 €/l (nafta);

6.preštudovanie vyšetrovacieho spisu v Žiari nad Hronom dňa 10.10.2013 (č.l.455 spisu), 57,95 € € plus režijný paušál 7,81 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), strata času 156,12 € (12,71 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, OMV Fabia

7.vyjadrenie obvineného k sťažnosti prokurátorky dňa 26.3.2014 (č.l.486-492 spisu), 60,11 € € plus režijný paušál 8,04 €;

8.preštudovanie spisu v Žiari nad Hronom dňa 9.12.2015 o 10.00 hod. (č.l.508 spisu), 61,75 € € plus režijný paušál 8,39 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 27,63 €, strata času 167,76 € (13,98 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta;

9.porada s klientom v Košiciach dňa 31.1.2016 od 14.37 hod. do 16.00 hod. č.l.103 spisu OS Žiar nad Hronom sp.zn. 5C/10/2019), 63,58 € € plus režijný paušál 8,58 €;

10.odpoveď na výzvu súdu (bez návrhov na doplnenie dokazovania) dňa 10.2.2016 (č.l.531), 63,58 € € plus režijný paušál 8,58 €;

11.účasť na hlavnom pojednávaní v Žiari nad Hronom dňa 29.6.2016 od 10.00 hod. do 10.35 hod. (č.l.455 spisu), 63,58 € € plus režijný paušál 8,58 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 27,92 €, strata času 171,60 € (14,30 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, 1,077 €/l nafty;

12.účasť na hlavnom pojednávaní v Žiari nad Hronom dňa 14.2.2017 od 12.30 hod. do 14.20 hod. (č.l.562-564 spisu), 65,08 € € plus režijný paušál 8,84 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 30,22 €, strata času 176,76 € (14,30 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, 1,166 €/l nafty;

13.vyjadrenie k odvolaniu prokuratúry dňa 5.6.2017 (č.l.611-614 spisu), 65,08 € € plus režijný paušál 8,64 €;

14.účasť na verejnom zasadnutí v Banskej Bystrici dňa 8.11.2017 od 10.40 hod. do 11.50 hod. (č.l.644 spisu), 65,08 € € plus režijný paušál 8,84 €; amortizácia 98,82 € (0,183 €/km jazdy), PHM 30,22 €, strata času 176,76 € (14,30 € za začatú polhodinu x 12 začatých polhodín), 270 km jedna cesta, 1,166 €/l nafty.

35.Vzhľadom na to, že žalobca v spore preukázal dôvodnosť nároku na priznanie náhrady škody v rozsahu náhrady trov konania, ktoré mu vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, súd žalobe žalobcu v tejto časti vyhovel a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 4.639,39 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (v zmysle § 232 ods.3 CSP prvá veta lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku).

36.Žalobca si v spore uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.639,39 € od 24.4.2019 do zaplatenia. Od uvedeného dátumu z toho dôvodu, že dňa 23.4.2019 bola žalobcovi (do rúk právneho zástupcu) doručená odpoveď Generálnej prokuratúry na Žiadosť o predbežné prejednanie nároku - žiadosť bola odmietnutá. Keďže žalovaná na základe Žiadosti nárok žalobcu neuspokojila, s plnením sa dostala do omeškania. Vzhľadom na to, súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania v žalovanej výške (§ 3 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu). Aj v tejto časti súd považoval žalobu žalobcu za dôvodnú a vyhovel jej.

37.Žalobca v spore tvrdil, aj to, že prokurátor sa dopustil nesprávneho úradného postupu a to tým, že napriek závažným procesným pochybeniam, nielen na strane vyšetrovateľov, ale aj samotnej prokuratúry, podal v roku 2013 na žalobcu obžalobu, ktorá bola odmietnutá. Okrem vedeného, napriek zjavným skutočnostiam, že v tomto prípade skutok nie je trestným činom, prokuratúra pokračovala v trestnom konaní, ignorujúc skutočnosť, že v čase od 24.5.2008 do 2.7.2008 bola trestná zodpovednosť žalobcu vylúčená, ale aj skutočnosť, že výšku škody nebolo doposiaľ možné riadne určiť. Úradný postup prokuratúry vo forme podávania opakovaných žalôb bol vykonávaný miestami v priamom rozpore so zákonom, bez zjavnej dôvodnosti a pôsobil zbytočné päťročné prieťahy v trestnom konaní.

38.Štát zodpovedá za podmienok ustanovených zákonom č.514/2003 Z.z. za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods.1 písm.d/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť

orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (§ 9 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z.) Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z.).

39.Súd je toho názoru, že žalobca v spore nepreukázal, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. V spore nebola preukázaná povinnosť orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote a ani jeho nečinnosť, prípadne prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov žalobcu. Uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané dňa 9.7.2012. Následne boli vykonávané vyšetrovacie úkony. Okresná prokurátorka podala prvú obžalobu dňa 25.10.2013 na Okresný súd Žiar nad Hronom pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1,3 Trestného zákona. Následne konal vo veci súd (prvostupňový ako aj druhostupňový). Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp.zn. 3T/187/2013 zo dňa 12.2.2014 obžalobu odmietol a vec vrátil späť prokurátorky. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 2To/28/14 zo dňa 27.3.2014 podanú sťažnosť okresného prokurátora zamietol. V rozhodnutí konštatoval, že obžaloba obsahuje skutkovú vetu, ktorá dôsledne nenapĺňa náležitosti v zmysle § 235 písm.c/ Tr. por., nesprávne bol uvedený začiatok páchania trestnej činnosti, označenie konca páchania trestnej činnosti je zavádzajúce a neurčité, v skutkovej vete bolo treba jednoznačne uviesť audiovizuálne diela, ku ktorým obvinený zverejnil odkaz, výšku škody je potrebné určiť znaleckým dokazovaním. Vyšetrovací spis bol dňa 19.6.2014 vrátený vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania a vykonania znaleckého dokazovania za účelom ustálenia výšky škody. Znalca sa nepodarilo zabezpečiť, z toho dôvodu vyšetrovateľ požiadal o stanovisko Ministerstvo kultúry SR. Dňa 14.4.2015 bol daný vyšetrovateľovi pokyn, aby požiadal SOZA o odborné vyjadrenie. Vyšetrovateľ tak urobil dňa 26.6.2015. Následne došlo dňa 23.10.2015 k zmene právnej kvalifikácie tak, že skutok sa posudzoval ako prečin porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona. Vyšetrovateľ predložil spis dňa 9.12.2015 prokurátorovi na podanie obžaloby. Dňa 17.12.2015 opätovne podal prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiar nad Hronom voči žalobcovi obžalobu pre spáchanie prečinu porušovania autorského práva podľa § 283 ods.1. Trestného zákona so zmenenou právnou kvalifikáciou.

40.Súd v spore poukazuje na to, že aj keď žalobca nepreukázal nesprávny úradný postup, preukázal vydanie nezákonného rozhodnutia, na základe čoho mu vznikol nárok na náhradu škody, tak ako súd už vyššie konštatoval.

41.Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42.Žalobca bol v konaní úspešný v plnom rozsahu, preto mu súd priznal náhradu trov konania v pomere 100 % trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú účastníci, ktorí sa ho vzdali písomne do zápisnice súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (exekučný poriadok). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak .